

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

20 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 octombrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Dascălu Ștefan Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat r-nul Xxxxx s. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 21.07.2016 - 23.03.2017

2. instanța de apel: 20.04.2017 - 11.10.2017

3. instanța de recurs: 15.12.2017-20.02.2018

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni (*sediul Nisporeni*) din 23 martie 2017, cauza fiind examinată în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, a fost încetat procesul penal în cauză privindu-l pe **Dascălu Ștefan Xxxxx** în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și art. 287 alin. (1) Cod penal, în temeiul art. 1 și 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Dascălu Ș. în noaptea din data de 02 mai 2016 în jurul orelor 04:00-05:00, aflându-se pe teritoriul stației Peco "Bemol" în or. Xxxxx, str. Xxxxx, intenționat și fără motive, încălcând grosolan ordinea publică, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, însoțită cu aplicarea violenței i-a aplicat lui Ulinici A. o lovitură cu pumnul în regiunea feței în urma cărui fapt a căzut jos, cauzându-i conform raportului de constatare medico-legală nr. 95/D din 07 iunie 2016, vătămări corporale ușoare.

Tot el, la data de 18 iulie 2016, în jurul orelor 03:05, conducând mijlocul de transport de model "Motomax BS200AU-11" cu n/î XXXXX, fiind persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport, în or. Xxxxx pe str. Xxxxx în apropierea barului "Linia", a fost stopat de către agentul constatator a Serviciului Supraveghere Tehnică și Accidente rutiere al SSP a IP Nisporeni și având bănuieli obiective, că șoferul conducea mijlocul de transport în stare de ebrietate, a fost îndreptat la spitalul din r-nul Nisporeni pentru colectarea probelor biologice. Astfel conform raportului de cercetare toxicologică nr. 68 din data de 22 iulie 2016, în sângele acestuia s-a depistat alcool etilic în cantitate de 2,69 g/l, ceea ce conform Hotărârii Guvenului nr. 296 din 16 aprilie 2009 și prevederilor 134¹² alin. (3) Cod penal, constituie grad avansat de ebrietate.

3. Nefiind de acord cu sentința în cauză, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Dascălu Ș. să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunilor prevăzute de:

- art. 264¹ alin. (4) Cod penal, stabilindu-i 3 luni închisoare;

- art. 287 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i 1 an închisoare;

În baza art. 85 Cod penal, ai fi stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În motivarea apelului a invocat, că instanța de judecată nu a luat în considerație faptul, că în privința lui Dascălu Ș. au fost aplicate odată prevederile Legii cu privire la amnistie și anume prin ordonanța procurorului din data de 21 septembrie 2016, a fost încetat procesul penal nr. 2016240052, pornit în temeiul art. 287 alin. (1) Cod penal în legătură intervenirea amnistiei. În consecință aplicarea prevederilor Legii cu privire la amnistie este imposibilă față de Dascălu Ș., deoarece acesta nu întrunește condițiile expres prevăzute în art. 10 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 210 din 29 iulie 2016.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 octombrie 2017 a fost respins apelul declarat cu menținerea sentinței fără modificări.

5. La adoptarea soluției instanța de apel a ajuns la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal și art. 287 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a stabilit, că obiect al contestării sentinței cu apel a constituit aplicarea Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și încetarea procesului penal în cauza penală în privința lui Dascălu Ș. în comiterea infracțiunilor imputate.

Mai mult, instanța de apel a menționat, că conform art. 1 a Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova – *"prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv*

persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei”, iar art. 2 al aceleiași legi prevede – “(1) Procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani. (2) Încetarea procesului penal conform alin. (1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate. (3) În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal conform alin. (1) și (2) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî aplicarea prezentului articol dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată și inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 10.”

În continuare, instanța de apel a stabilit, că prin ordonanță procurorul la data de 21 septembrie 2016, a fost încetat procesul în cauza penală nr. 2016240052, pornit în privința lui Dascălu Ș., în baza art. 287 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a constatat, că cauzele penale în privința lui Dascălu Ș. în temeiul art. 264¹ alin. (4) Cod penal și art. 287 alin. (1) Cod penal, au fost trimise în judecată până la emiterea ordonanței din 21 septembrie 2016 și conexe în primă instanță. Astfel, fapta infracțională în cauza penală cu nr. 2016240272 în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, a fost comisă la data de 18 iulie 2016, iar fapta infracțională în cauza penală cu nr. 2016240213 în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, a fost comisă la data de 02 mai 2016. Prin urmare instanța de apel a considerat, că inculpatul a fost pus într-o situație defavorabilă în cazul în care două cauze au fost conexe, iar o altă cauză nefiind conexată, ulterior la data de 21 septembrie 2016 fiind emisă ordonanță de încetare a procesului penal în temeiul Legii cu privire la amnistie.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea acesteia și remiterea cauzei penale la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar, recurentul a invocat motive similare cu cele invocate în apel.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul declarat de către procuror urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară

nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. **Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.**

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs. Luând în considerație faptul că instanța de apel a menținut concluziile primei instanțe privind aplicarea în privința inculpatului a Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Colegiul întru expunerea concluziilor sale va purcede la verificarea deciziei în cumul cu sentința adoptată pe caz.

Reieșind din textul recursului declarat se constată, că autorul invocă temeiul de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, ce stipulează că: hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

La acest capitol, Colegiul menționează că hotărârile pronunțate de către instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi reprezintă motiv de casare. Nemotivarea

ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Așadar, instanța de recurs atestă faptul, că inculpatului prin ordonanța procurorului din 21 septembrie 2016 i-a fost încetat procesul penal în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, conform Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar potrivit rechizitoriului în prezenta speță inculpatul a fost învinuit de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, *conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, acțiune săvârșite de către o persoană privată de dreptul de a conduce mijloace de transport;* precum și art. 287 alin. (1) Cod penal, *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită,* însă instanțele de fond la data de 23 martie 2017 și respectiv la data de 11 octombrie 2017, din nou au emis hotărâri în privința lui Dascălu Ș. prin care au aplicat prevederile **Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.**

Instanța de apel în acest aspect a conchis că: *„cauzele penale în privința lui Dascălu Ș. în temeiul art. 264¹ alin. (4) Cod penal și art. 287 alin. (1) Cod penal, au fost trimise în judecată până la emiterea ordonanței din 21 septembrie 2016 și conexeate în primă instanță. Astfel, fapta infracțională în cauza penală cu nr. 2016240272 în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal a fost comisă la data de 18 iulie 2016, iar cauza penală cu nr. 2016240213 în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, a fost comisă la data de 02 mai 2016. Prin urmare instanța de apel a considerat, că inculpatul a fost pus într-o situație defavorabilă în cazul în care două cauze au fost conexeate, iar o altă cauză nefiind conexată, ulterior la data de 21 septembrie 2016 fiind emisă ordonanță de încetare a procesului penale în temeiul Legii cu privire la amnistie”. Astfel, instanța de apel, a constatat, că prevederile art. 10 alin. (1) lit. h) al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nu se atribuie în cauză în privința inculpatului Dascălu Ș. Prin urmare, instanța de apel a statuat incontestabil corectitudinea concluziilor primei instanțe privind aplicarea amnistiei față de inculpat.*

În acest context, Colegiul menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă faptul că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor

strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de **cod** și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Analiza probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

Termenul „convingere intimă” exprimă atitudinea imparțială, independentă, fără prejudecăți față de o probă sau alta. Judecătorul este independent la aprecierea probelor, nefiind legat de opiniile altor persoane sau instanțe. La aprecierea probelor nu pot fi date anumite indicații referitor la valoarea probantă a unei sau altei probe. Aceasta determină una din regulile esențiale ale aprecierii probelor - nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită.

Totodată, instanța de recurs reține, că la judecarea apelului, instanța de apel urma să stabilească, cercetând probele prezentate, or solicitând participanților la proces sau organelor abilitate să prezinte noi probe, pentru a stabili cu certitudine **corectitudinea aplicării în prezenta speță articolului 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, dacă nu contravine lit. h) al art. 10 al aceleiași Legi,** totodată să elucideze faptul dacă inculpatul sau apărătorul acestuia au avut posibilitatea și dacă au întreprins careva măsuri pentru a solicita expedierea cât mai rapidă și conexarea cauzei penale nr. 2016240052 cu restul cauzelor aflate rol în instanțele de judecată, dacă inculpatului i s-a adus la cunoștință de către procuror consecințele aplicării prezentei Legi, acestea jucând un rol de importanță la aplicarea prevederilor **Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.**

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu trimiterea cauzei pentru rejudecarea apelului declarat în această parte, din motivul prezenței erorii de drept semnalate de recurent și prevăzute de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel în prezenta cauză penală, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea apreciere convenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului în baza art. 264¹ alin. (4), 287 alin. (1) Cod penal și corectitudinea aplicării Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova; totodată în caz că va ajunge la concluzia condamnării inculpatului urmează să țină cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, iar în cazul aplicării amnistiei inculpatului, urmează să stabilească toate circumstanțele cauzei aplicării, expunându-se detaliat asupra acestora, argumentându-și clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 octombrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Dascălu Ștefan Xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 20 martie 2018.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion